

H A N G Y A

Lelkiismeret kérdés

Utóbbi időben egy-két szövetkeztünk kellemetlen hírrel lepett meg bennünket tudomásunkra adva, hogy miután nem áll kellő forgó-tőke a szövetkezet rendelkezésére, továbbá pedig a bérleti szerződés lejárván helyiség hiányában kénytelen a felszámolást kimondani. Igaz, hogy ezen egy pár esetben is a szövetkezet bajai, központunk gyors intézkedése folytán sikeresen orvosoltattak és a szövetkezetek működése ma már a régi kerékvágásba hozatott, minek következtében csak muló jelenséggel és nem krónikus betegséggel állunk szemben, de azért oly fontosságot tulajdonítunk az ügynek, hogy érdemesnek tartjuk lapunkban is foglalkozni a kérdés lényegével.

Mindkét esetben a szövetkezet működése legfontosabb életnyilvánulásában bénítatik meg, hisz üzlethelyiség, valamint kellő forgótőke hiányában tényleg lehetetlen a tagok érdekében való hasznos működés. De ha meggondoljuk, hogy a szövetkezet alakulásakor is kellett gondoskodni üzlethelyiségről, valamint a berendezéshez és vásárlásokhoz szükséges alaptőkééről, amikor pedig még mindenki előtt ismeretlen volt a szövetkezet célja, hasznossága és a közérdek előmozdító működése, akkor manapság, midőn ugyyszólván valamennyi szövetkeztünk legkevesebb öt évi szövetkezeti multra és tapasztalatokra támaszkodhatik, ezen okok nem tekinthetők oly kényszerítő okoknak, melyek ügyes vezetésével legyőzhetőek ne lennének.

A szövetkezet vezetését a tagok által választott igazgatóság végzi, ki a behelyezett bizalom folytán elvállalva ezen rendkívül fontos tisztséget, arra vállalkozott, hogy a szövetkezet minden ügyét a legnagyobb lelkiismerettel és minden tudásának, akarat-erejének felhasználásával a lehető legjobban fogja intézni. Ezáltal lelkiismereti kötelességükkel kellett tenniük az egyes igazgató tagoknak, hogy a szövetkezet ügyeivel oly módon foglalkoznak, hogy abból csak előhaladás, fejlődés és a tagok megelégedése származzék és nem mulasztják el mindazt megtenni, ami a szövetkezet érdekében áll.

A kérdéses esetben sem állunk rendkívüli teendővel szemben, sőt mondhatni minden-napi ténykedést kell hogy képezzon az új tagok gyűjtése, a régi

tagokkal újabb üzletrészek jegyeztetése, mert amint az évek folyamán sajnálatosan tapasztalni lehetett, az árak fokozatos emelkedését, éppen úgy gondolni kellett volna a szövetkezeti tőke aránylagos gyarapítására. Természetesen ezen szükségesség nem minden szövetkezetnél mutatkozott egyforma mértékben, de az bizonyos, hogy az alakuláskor jegyzett szövetkezeti tőke ma már nem képes a forgalmat fenntartani.

Hasonló az eset az üzlethelyiség kérdésénél is, mert a lakásviszonyok folytonos rosszabbodásával a szövetkezet állandó és biztos menedékéről kellett volna gondoskodni, hogy többé ne legyen kitéve a háztulajdonosok zaklatásának és háborgatásának.

Ahol ezen fokozatos és a bajokat már előzetesen kizáró intézkedések nem tétettek meg, ott manapság bizony gyakran nehézségek állhatnak elő. De ki hitte és tudta előre, hogy a gazdasági viszonyok szinte katasztrófálisan leromlanak és a szövetkezeteknek tőke, vagy helyiség hiánnyal kelljen küzdeniük, mikor az alakuláskor tőkével a szükségleteknek megfelelő forgalmat könnyen le lehetett bonyolítani és azon időben több házat is szívesen bocsátottak a szövetkezet rendelkezésére.

Éppen ezért nem is terhelheti mulasztás a szövetkezet vezetőit, ha még a háborús évek alatt, midőn a viszonyok rosszabbodni kezdtek, nem látták a bajokat előre és azoknak elháríthatása végett nem intézkedtek, mert a körülmények is sokszor olyanok voltak, amelyekben a legjobb akarat mellett sem lehetett volna eredményt elérni, de nemtörődomség és a szövetkezeti eszme iránti közöny terhelte akkor, midőn a központ számtalan felhívására és figyelmeztető tanácsára sem igyekeztek a bajokat megelőzni. Az az igazgatóság tehát, amelyik a központi tanácsokat figyelmen kívül hagyja, nem áll hivatása magaslatán, a szövetkezetet nemtörődomségével nehéz helyzetbe sodorhatja, melynek tipikus példáját képezi az az egy-két eset, amelyekről fentebb megemlékeztünk. Ezen szövetkezeteknél sem gondoltak volna a felszámolásra, ha a központ által már évek óta tanácsolt tőke gyűjtést megkezdte volna az igazgatóság és felhasználta volna minden alkalmat, amit erre a központ nyújtott.

Láthatják a szövetkezeti vezetők ebből, hogy krónikus betegségek, bajok

nem veszélyeztetik a szövetkezeteket, ha idejében megfogadják a szövetkezeti vezetők és tagok a központ által adott tanácsokat és minden ügyben az első pillanatában már bizalommal fordulnak a központhoz és lelkiismereti kötelességükkel teszik úgy cselekedni, mint ahogy ezt a szövetkezeti élet és mozgalom irányítására hivatott központ tanácsolja, minek következtében egy szövetkezet sem lesz kénytelen ilyen okokból felszámolni.

A szövetkezetek nemzetközi Unnepe napja.

Mult számunkban közzé tettük a szövetkezetek nemzetközi szövetsége által az egész világ szövetkezőihez intézett felhívást, mely a különböző államok valamennyi szövetkezeti szervezetének sajtójában egy időben jelent meg, ez uton is dokumentálva, hogy a szövetkezeti mozgalom egy magasan kiemelkedő, az egész világra kiható mozzanataról van szó a nemzetközi szövetkezeti szolidaritás megteremtése és megszilárdítása révén.

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a munkásság az egész világon megünnepeli a szociálista ünnepet, május elsejét, hirdelve szabadság eszméit, szociális ideáljait és a kivívott eredményeket. Ezen ünnepek ma már hatalmas néptömegek közös életcéljait és szervezett összetartását juttatják kifejezésre és a társadalmi megnyilatkozások egyik legjelentékenyebb momentumát képezik.

Az ezen ünnepségben rejlő hatalmas összetartó erőt felismerték a hivatott szövetkezeti vezetők és hasonló ünnepnap rendezésével kívánnak a különböző nemzetek szövetkezeti szervezetei részéről delegált szövetkezeti vezetők — akik a felhívást aláírták — tervszerű kísérletet tenni oly irányban, hogy a szövetkezeti célok, ideálok és eredményeknek az egész világ előtt való hirdetése és az összes államok szervezett szövetkezeti tagjai egymásközi szolidaritásának kifejezésre juttatása széles körben keltse fel a népek figyelmét a szövetkezeti mozgalom iránt és lendítse előbbre az egyetemes emberiség boldogítására, a világbékére törekvő szövetkezést.

Indokolja ezen szövetkezeti ünnepnap rendezését a szövetkezeti élet és mozgalom politikai és felekezeti semlegessége, a társadalmi osztályok és nemek egyforma érdekeltisége és minden más gazdasági szervezetet felülmúló kiterjedt-

sége, melynél fogva ma már mintegy 25—30 millió szervezett szövetkezeti tag sorakozik az egész világon a szövetkezés lobogója alá.

Ez ünnepnapot szenteljük tehát arra, hogy a közös szövetkezeti célért küzdő szövetkezeti kartársainkat és testvéreinket biztosítsuk együttérzésünkről, vállvetett munkánkról, solidaritásunkról és arról az erős akaratunkról, hogy a szövetkezeti mozgalmat minden tehetségünkkel és kitartásunkkal támogatni fogjuk céljainak elérésében. Ha így cselekszünk, akkor mi is méltóképp járulunk hozzá, hogy ezen szövetkezeti ünnepnap, a július 7-ike, magasztos hivatását betölthesse.

Az ünnepek részletes programját a jövő számunkban fogjuk közölni.

A Gazdák Biztosító Intézetének első évi működése.

A Hangya szövetkezetek előtt különösebb érdeklődésre tarthat igényt a Gazdák Biztosító Intézetének működése azon régi és szoros kapcsolatnál fogva, melyben ezen két intézmény gazda népünk gazdasági érdekeinek megvédelmezése és fejlesztése terén egymással karöltve haladt már a múltban és a jelenben is egymást támogatja. De nem csak közös céljaik fűzik egymáshoz, hanem azért, hogy a Hangya szövetkezetek biztosítását a Gazdák Biztosító Intézete látja el, még jelentős üzleti érdekesség is áll fenn közöttük. Érthető tehát, hogy kíváncsian vártuk a Gazdák Biztosító Intézetének évi jelentését, mely az új szervezetében kifejtett első évi működéséről számol be. Várakozásunkban és reményünkben nem csalatkoztunk, mert örömmel látjuk, hogy gazdasági céljaitól a változott viszonyok közt sem tért el és még fokozottabb mértékben kíván a gazdatársadalom szolgálatára lenni. A szép eredményeket felmutató első évi működése már kellő biztosítékot nyújt az egészséges, gyors fejlődésre és nagyban fokozhatja gazda társadalmunk mind inkább megnyilvánuló bizalmát az intézettel szemben.

Miután első évi működésének és eredményeinek részletes adatait az Erdélyi Gazda múlt heti 23-as számában kellő ismertetés mellett összefoglalta és közzétette, így ismétlésbe nem akarunk bocsátkozni, de kiemelni kívánjuk abból, hogy rövid másfél év alatt oly széleskörű és szervezett hálózatot épített ki a Gazdák Biztosító Intézete ügynőkségei révén, mely által ma már mondhatni

egész Románia gazda közönségének érdekeit szolgálhatja.

Mi Hangya szövetkezetek szeretettel támogatjuk a testvérintézetet jövő működésében is és tagjaink felvilágosításával kívánjuk eredményesebbé tenni a gazdák érdekében álló biztosításokat.

A központ közleményei.

Személyi hir. Nagyvárad transzító raktárunk eddigi vezetője Simon Ferenc raktárfőnök intézetünk szolgálatából kilépett, minélfogva szövetkezeteinkkel való minden kapcsolata megszűnt. A transzító vezetésével Ackermann Péter központi raktárfőnök bizatott meg s így az illetékes szövetkezetek teljes bizalommal forduljanak ő hozzá ügyeik és rendeléseik elintézésénél.

Szövetkezeti adományok. Igen nemes áldozatkészség nyilvánult meg a *gizellafalvai* szövetkezet részéről, midőn a szövetkezet humánus és kulturális feladatainak teljesítéseként 500 Leit a hősök alapja javára, 500 Leit a községi róm. kath. iskola fentartása céljára és 500 Leit pedig a harangalap javára adományozott. — Hasonlóképp vette ki részét a *tornyai* szövetkezet is a közjótékonyág terén azért, hogy a görög kel. román és szerb egyházak harangalapjai javára 100—100 Leit, a leégett Mária-Radnai templom javára pedig 300 Leit adományozott. — Továbbá az *árkosi* szövetkezet közgyűlése az unit. egyház harangalap javára 653.13 Lei adományt szavazott meg.

Fontos figyelmeztetés a postán történő átutalásokra vonatkozólag. Több raktárunk jelentése alapján újból felhívjuk szövetkezeteinket, hogy a raktárhoz posta útján történő lefizetéseket nem pénzes utalványon utalják át, hanem **pénzes levélben küldjék be**, mert az utalványok kifizetése rendkívül késedelmesen történik s így raktáraink nem juthatnak kellő időben hozzá a szövetkezet által beküldött összeghez. *Ennélfogva szerezzenek be a szövetkezetek kellő mennyiségű pénzes borítékot raktárunknál s jövőben a postán történő lefizetéseket kizárólag pénzes levél útján eszközöljék.* A lefizetések egyéb módozatai, így szöv. megbízott által történő lefizetés, valamint az ellenőreink incassálása folytán történő lefizetések érvényben maradnak. Kérjük az ügyvezetőket, hogy ezen felhívásunkra figyelmet fordítsanak és azt tartsák is be, hogy elkerülhető legyen a posta késedelmes kifizetése folytán előállható kamat-vesztéség.

Az üres petroleumos hordók. Ugyancsak felhívjuk ez ügyvel kapcsolatosan az ügyvezetők figyelmét a szeszes vashordók (tartányok) feladásánál arra, hogy a hordók vas-csavarugói erősen lezárandók, hogy utközben ki ne csavarodhassanak, azonkívül a fuvarlevelen minden egyes vashordóra vonatkozólag feltüntetendő az is, miszerint a hordó vas-csavarugóval együtt adatatt fel. Ily módon a fuvarlevélbe beirandó pld. egy drb. vashordó vas-csavarugóval együtt. Gyakran előfordult ugyanis, hogy a vashordók dugó nélkül érkeztek meg s reklamációkra a vasut elutasító választ adott arra hivatkozva, hogy a fuvarlevelen a dugók nem voltak feltüntetve. A dugók után-pótlása ma már nagyon költséges és így a szövetkezet felesleges kiadástól óvja meg magát, ha a fenti figyelmeztetésünket a vashordók feladásánál pontosan betartja.

A székelyudvarhelyi transzító raktár körzetébe beosztott szövetkezeteket értesítjük, hogy a raktár részére megszereztük a *nagybani italmérsi engedélyt*, minélfogva dusan felszereltük raktárunkat a legkülönbözőbb italárakkal. A szövetkezetek ily nemű szükségletét raktárunk ezután minden más idegen ajánlatoknál előnyösebben és teljesen a szövetkezet megalégedésére fogja kielégíteni.

Szövetkezeti Kartársak!

Küldjétek el a Hangya naptár számára: a szövetkezet és vezetőség fényképét, adomáitokat, tanulságos vidéki történeteket, a gazdaembernek szánt oktató vagy szórakoztató elbeszéléseket, verseket stb. Mindenki, aki a naptár tartalmasságához hozzájárul, jutalom és díjazásban fog részesülni. A beküldés határideje 1923. július 15-ig.

HIRDETÉSEK.

A csatószegei fogyasztási és ért. szövetkezet 1923 évi június hó 29-én d. e. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. július 8-án fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 12. §-ának módosítása. 2. Igazgatóság és felügyelőbizottság választása. 3. A szövetkezeti ház építése. Kelt Csatószege, 1923. június 9.

Az igazgatóság.

* *Régi szöveg:* A tagok által lefizetendő egy üzletrész 16 Leiben állapították meg stb.

Új szöveg: A tagok által befizetendő egy üzletrész 100 Leiben állapították meg stb.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:
DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. O. E. Iltára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!